

noms italians masculins en -a, i a base de la locució *stare in sentinella* (de *senture* 'oir'), *I nomi maschili in -a*, en *Studi Romanzi* xxv, p. 66 de la tir. a p.; cf. les precisions de Prati, *RLiR* xix, 201, i MLWagner, *VKR* vii, 272, que superen la nota de CLandgraf, *ALLG* ix, 425.

¹ Crec que això és el que estriví MilàF el 1867 (allà on figura imprès per error *sentenós*, car no es tractarà d'una variant de *sentorós*): «qui no 's complau de sentir en algunes boques velles lo verdader català, pur i senzill y tan *sentenció*s com lo llibre de Turmeda?» (O. C, Gili, p 146).

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
sint-, *sentit* 'eixerit, sensible', *sentimentós*, *sentit* m 'facultat de percepció', *té una sentida*, *sentidor*, *sentiment*, *sentimental*, *sentimentalisme*, *ensentimentat*, *sentimentós* (vegeu supra), *sentor*, *sentorós*, *sentós*, *sentència*, *sentenciar*, *sentencial*, *sentencialment*, *sensible*, *sentible*, *sensiblement*, *sensibilitat*, *sensibilitzar*, *sensiblera*, *insensible*, *insensibilitat*, *insensiblement*, *insensibilitzar*, *insensibilitzador*, *insensibilització*, *hipersensible*, *hipersensibilitat*, *hiposensibilitat*, *suprasensible*, *sensituu*, *sensitiva*, *sensitivitat*, *insensitiu*, *sensual*, *sensualment*, *sensualitat*, *sensualíssim*, *sensualisme*, *sensualista*, *sensuat*, *sensori*, *sensorial*, *extrasensorial*, *sensorialisme*, *sensat*, *sentatament*, *sensadament*, *sensatesa*, *insensat*, *insensatament*, *insensadament*, *insensatesa*, *ensensat*, *ensensació*, *ensensacional*, *ensensacionalisme*, *ensensacionalista*, *assentir*, *assentiment*, *assens*, *consentir*, *consentir-se*, *consentiment*, *consent* adj., *inconsent*, *cossentir*, *consentent*, *consentint*, *consentidor*, *consens*, *consensual*, *contrasentit*, *dissentir*, *dissentiment*, *dissensió*, *dissens*, *dessentit*, *desassensió*, *entre(s) sentir*, *entressentit*, *entre(s) sentit*, *presentir*, *pressentiment*, *pressentidor*, *ressentir*, *ressentiment*, *ressentit*, *ressentida*, *sentinella*, *sentinella*, *sentenós* [n. 1], *sentenció*s [n. 1].

Sentomer, mena de drap, ant.: de Saint Omer, ciutat de la costa de Calais: «sisa dels draps que s'vnen a Tortosa --- estanfort d'arraç --- deu aver de lonc 19 canes e mijja; de xalons e *sentomers*, 12 canes e mijja», *CostTort* (Ol, 413) *Sentis*, V *sentir* i *estantís* *Sentit*, *sentor*, *sentorós*, V. *sentir* *Sentora*, mot que Griera atribueix a Sant Pol de Mar (BDC xviii, 293) i encara que no l'he sentit mai allí ni enlloc, amb el sentit de 'nuvolada', sembla ser notació inexacta de *cintura* 'cortina o cercle de núvols' *Sentrella*, V. *sentinella* (CENT) *Sentura*, V. *cenyr*

SENY, 'sentit bo i prudent', 'intelligència judicadora', del germ. occid. sINN 'sentit', 'juí'. □ 1ª doc: S. XIII (Llull, Jaume I etc.).

Aquest mot català provingué totalment del germànic. Dins les llengües germàniques és una paraula patrimonial de totes les continentals del grup occidental. frisó, neerlandès, baix i alt-alemany, ja no l'anglosaxó; cf. Kluge, s. v. *smu*, Pok., *IEW*, 908.12. En les romàniques és particular de llur grup central, incloent-

hi Itàlia, els Alps i tot França: fr. ant. i oc. *sen*, it. *senno* etc.; ja no Sardenya ni els Balcans, i el cast. i port. ant. *sen* són manlevats de l'occità trobadoresc, sense arrelament pregon en la llengua. En aquelles és tan amplament i fonament general que no és de creure, que vingui de manlleus separats del fràncic i el longobard. D'altra banda no existia en gòtic, però degué començar a entrar en un gran sector central del llatí vulgar tardà, en l'època de les invasions i potser ja, pel «limes» i el parlar legionari, des d'un poc abans.

No ens ha d'enganyar la forma del fr. i oc. mod. *sens*, car en la llengua antiga aquesta -s és la que s'afegeix en el cas subjecte, per tant no hi devia haver contacte en el llatí parlat, ni el més tardà, amb el ll. *SENSUS*; en el qual la -N- era enterament muda: ¹ i per consegüent, els dos mots, que ja no eren iguals pel significat, tenien ben poca semblança fonètica. No hi hagué encreuament entre el mot llatí vulgar i el germànic; amb el temps sí que des del llatí literari de l'E. Mj. —en el qual sí que es pronunciava la -n—, es formà un corrent creixent d'influència, mútua, que afectà el contingut semàntic del mot romànic més o menys pertot; i que en les llengües de França, sobretot en la del Nord, ajudant-hi l'afebliment de les finals, acabà amb una confusió total del terme patrimonial amb el llatíisme, de *sensus*

En canvi, en el cat. *seny* i en l'it. *senno*, l'evolució de la -NN germànica és normal, i el mot es presenta com a continuació pura del germanisme; però no deixà, també, d'haver-hi forta influència semàntica del ll. *sensus*, que en la nostra llengua arribà així mateix a una superposició dels dos mots, respecte del significat.

En certes zones de la llengua antiga, on la NN doble no es palatalitzà gaire o gens, trobem el mot en la forma *sen*: així, p. ex., en les *VidesR* (exs. en el gloss., p. 194), sovint en Llull, en el *Boeci* etc.; en altres, *seny*, que després es tornà general. Sempre, i ja des d'antic, el mot té un significat molt acostat al germànic, i al que ha predominat entre nosaltres en els nostres dies.

Com a 'senderí, discerniment, estat normal del juí i intelligència humans': «Si algun testament és feyt leyalment ---, e après que --- serà feyt, lo testador és devengut, o orat o sórt o altra malaltia --- per la qual a vegades pert son *sen*, lo testament --- roman ferm», *CostTort* (Ol., 275); per això els testaments sovint el feien constar: i fórmules com «en mon bon *seyn*» e ab entira memòria hi són comunes (com en un de ross. de 1323, *InvLC*). «Molt fo maravellat lo pastor de les paraules de Blanquerna, e pensà que ell agués perdut son *seyn*», *Blanq.* (NCL I, 248.17). «Que rebuja lo judici de la Cort --- orat és e senes *sen*, car vol contras- tar al *sen* e al saber de la Cort, en què ha prínceps --- e filosofis, savis e jutges», *Usatges* (§ 67, NCL, 86.26).

Pot ser en un matís menys radical, parlant del ximple que fa actes desenraonats: «en tan gran tristícia esdevenc lo mercader, per los besans que perduts havia --- que n perdé son *seyn* e fō foll; --- enaxí, petit a petit, muntiplicant virtut en los poders de la ànima del mercader, s'esdevenc que lo mercader cobrà son